

ki ni nametan iz prsti, temveč sezidan iz kamnja ali opeke. Tudi se nam ni čuditi, da so dobile piramide to obliko, v kateri jih vidimo danes. Saj si enostavnejše stavbe skoro ni mogoče misliti: podlaga kvadratična ali pravokotniška in štiri (praviloma) ravne trikotniške ploskve, ki se stikajo na vrhu.

Sicer pa je oblika piramid kaj različna, tako da so si vse enake pravzaprav le po podobi svoje osnovne ploskve, ki je vedno četverkotniška. Med Mejdumom in Aburoašem se nahaja okrog 100 piramid in vendar ni najti niti dveh, ki bi si bili popolnoma enaki. Najbolj čudni izjemi od poprečnega tipa sta pač „piramida na stopnice“, pri kateri niso stranične ploskve ravne, temveč se dvigajo v terasah, ter „zlomljena piramida“, ki ima nekako sredi višine v topem kotu ulomljene robove in mejne ploskve. Še bolj se razlikujejo piramide po svoji višini — najvišja meri 137 m — kar je razložiti iz načina njihovega postanka. Vsak kralj je namreč takoj ob nastopu vlade jel skrbeti za nagrobno piramido, kateri so potem, ko je bila v prvotni obliki gotova, vsako leto vladanja prizidali novo plast; čim dalje je torej kralj živel, tem višja in obsežnejša je bila piramida.

Grobница se nahaja včasih v piramidi sami, včasih pod njo v zemlji kot pri mastabi. Do nje vodita kvečjemu dva rova, ki se začneta na strmem in gladkem pobočju piramide in katerih vhoda sta tako skrita, da ju je največkrat najti le po naključju. In arhitekt piramid je skrbel celo za slučaj, da kdo vdere v rov. Rov velike (Cheopsove) piramide pri Gizeh (slika str. 13.) n. pr. se v notranjščini cepi v dva rokava. Tisti, ki vodi do grobnice, je zastavljen z nepremično granitno skalo, medtem ko vodi drugi v prazno, neskončano sobo prav v podnožju piramide, ki leži v približno isti višini s površjem Nila in bi torej bila, če bi bila dogotovljena, polna vode. A če bi kdo tudi odkril vhod rova do grobnice in prišel prav pred sobo s sarkofagom, bi tam ugledal nov rov, ki pelje proti vrhu piramide in ne vodi nikamor, ter bi se skoro gotovo tudi napotil po njem. Tako bi lahko prehodil vso piramido od vznožja do vrha, pa zastonj.

V nekaterih piramidah ni najti nobenih napisov razen stavbiških znamenj, druge so poslikane po hodnikih in sobah s hieroglifi. Na str. 94. prinašamo sliko mrliške sobe v piramidi kralja Unasa iz V. dinastije, ki jo je Maspero odprl in popisal tako-le: „Stene hodnika so na obeh straneh pokrite z lepimi zelenimi hieroglifi in strop posejan z zvezdami iste barve. Hodnik se slednjič končuje v sobo, ki je do polovice zasuta s razvalinami ... Kakor ta, je tudi soba, v kateri se nahaja sarkofag, pokrita z napisi ... Sarkofag sam je iz črnega bazalta in brez napisa.“

Površje piramid je bilo gladko polirano in se je lesketalo v raznih barvah. Tla krog piramid so bila tlakovana z vapnenčevimi pločami. Vsaka piramida je imela svoj poseben tempelj, kjer se je opravljala bogočastna služba za umrlega kralja, ker je bila grobnica sama na veke vsem zaprta. Pred piramidami in pokopališčem pri Gizeh je ležal veliki sfing¹ (str. 13.), podoba jutranjega solnca, ki je nekdanj meril 20 m višine, a je sedaj od peska zasut do glave.

PSAMETIH IN KRAVA HATHOR

Zidava piramid je zahtevala nadčloveškega dela. Saj zavzema velika piramida dvakrat obširnejšo ploskev kot cerkev sv. Petra v Rimu in ima še sedaj, ko je že okrušena, ogromno število 2,352.000 m³ zazidane prostornine, pri čemer se praznine v notranjščini niti ne štejejo. Tako delo se je moglo iz-

¹ Grška sfinga se ne sme zamenjavati z egipčanskim sfingom, ki je moškega spola. Egipčanski sfing ni ženska, ki stavlja popotnikom uganke, temveč (največkrat) levje telo z glavo kakega kralja ali božanstva in je torej simbol kraljeve ali božje moči. Zagonetni, nedoločno strmeči izraz v puščavo je egipčanskemu sfingu vsled zamenjave pripesnikovan.